

„Vi ste sami? . . . No, to je nazadnje vseeno. Danes mi je zelo hudo in bi rad našel kje človeka, pa je ni več odkrite duše na svetu. Ne vem, če sem dobil v celem življenju dva človeka, ki me nista nazadnje nalagala, in dve knjigi, ki sta pisali malo resnici podobno. Posebno pesmi — vedno me jeze, zlasti če jih ne razumem. Zakaj razkladajo te reči, ko jih vendar ni mogoče povedati? Glejte, meni je danes strašno hudo: ljudje so mi ukradli Mária. Jokal bi se od jeze in žalosti, če me ne bi bilo sram, a kako naj to v pesmi povem? To ni

Glejte, ljudje, to dekle; kdor ima dušo, ve, kaj se ji godi v srcu, tudi če mu jaz ne povem, kdor je pa nima, naj nikar ne bere pesmi. — To pesem bi lahko igral brez not na vijolino. Sama se igra. A pravzaprav tudi igrati se ne da! Življenje je več, kot se da povedati z besedo ali vijolino. Glejte, moja Mária . . .“

„Kaj je z Mária, gospod Novak?“

„Neumnost, nič drugega. Pravzaprav je vseeno, ker življenje mora tako iti, sicer bi mi ne bili žalostni in obupani in bi ne bili ljudje. A to me



PRAGA: VELIKA DVORANA NA HRADČANIH

mogoče. Vse, kar bi rekel, bi bilo popolnoma drugače, zlagano; nihče ne more zlagati pesmi in pisati povesti, da ne bi lagal. Samo enkrat sem bral lepo in resnično pesem, pa še v tistih časih, ko sem se pečal z muziko in umetnostjo in so mnogi mislili, da sem talent. Bila je kratka in ne spominjam se več besed: Zunaj burja in mokra jesenska noč. Bledo, samotno dekle stoji ob oknu, gleda v noč in joka, joka in nihče ne ve zakaj, tudi pesnik ne. — Glejte, to je pesem. Nič se ne laže, kako ji je hudo v srcu in brez vsakih lepih besed o prevarah ali ljubezni ali drugih neumnostih. Samo pokaže jo:

jezi, da bi lehkó bilo drugače, ko bi ubogala ljudi, ki vedo, kaj se pravi potepati se po svetu. — Ti si pri meni, imam te rajši, nego te je mati mogla rada imeti, in kdor se te dotakne, me bo pomnil. Kaj siliš v službo? Naveličala si se pohabljenega muzikanta in dolgočasno ti je v njegovi pusti sobi. Pojdi, ptička, Bog s teboj, a nazaj mi ne hodi. Kadar boš vesela in srečna, kot si zdaj, pridi povedat, ker bo tudi nam ljubo. Pojdi, pa glej, da najdeš človeka, ker ljudi je malo. In ne pozabi na pohabljenega muzikanta, čeprav ti je bilo pusto v njegovi hiši. Rad te je imel. — No, šla je in je